

Сучасні ефекти міжнародної трудової міграції для країни-донора

Орлов Владислав Валерійович
Науковий керівник доц. Дуна Н. Г.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Актуальність теми. На сучасному етапі глобалізації спостерігається тенденція до появи нових факторів впливу на міграційні потоки і саме це є дуже актуальним питанням у розрізі того, що наслідки для країн-донорів напрямку залежать від якісних змін в системі мотивації міграції трудових ресурсів.

Постановка проблеми. У зв'язку з появою нових факторів виникають сучасні наслідки та ефекти міжнародної трудової міграції, які впливають на соціально-економічний стан країни-донора.

Викладення основного матеріалу. В умовах ринкової трансформації Україна активно приймає участь в міжнародній трудовій міграції. Масштаби трудової міграції неупинно зростають. За даними Всесвітнього банку, наша країна займає 5-е місце у світі за об'ємами еміграції; за кордоном працює 6,6 млн українців, поступаючись Мексиці (11,9 млн.), Індії (11,4 млн.), Росії (11,1 млн.) і Китаю (8,3 млн.) [1, с. 293]. Характерна особливість трудової міграції з України – різка розбіжність між офіційними та реальними даними про масштаби еміграції робочої сили з України (втім це характерно не тільки нашій державі). За даними Держстатслужби України, виїхало з країни в 2013 р. 22,2 тис. ос., а реально за кордоном працювало декілька мільйонів громадян України. З них 85% у прикордонних країнах: Росії, Польщі, Чехії, Венгрії, Італії, Великобританії та ін. [2].

Об'єктивною реальністю залишається погіршення сімейних стосунків через довготривалу відсутність членів родин: виникає нестача батьківської уваги, деформуються родинні цінності, виховується легковажне ставлення до життя. Враховуючи масштаби трудової міграції, можна оцінити, яка кількість дітей шкільного віку залишилася без батьківського догляду. Діти цих категорій практично позбавлені можливості отримати якісну освіту та належне виховання в родині [3]. Проявом негативного ефекту міжнародної міграції є деформація сім'ї як основного соціального інституту суспільства.

Обсяг коштів, що українські трудові мігранти переказують додому, перевищує усі інвестиції іноземних компаній та допомогу міжнародних донорів взятих разом, підтверджує дослідження, проведене в рамках проекту

Міжнародної організації зі міграції (МОМ). Згідно з результатами опитування, фінансованого урядом Канади, українські трудові мігранти переказали 2,8 мільярди доларів США у 2014 році формальними і неформальними каналами. Додаткові 100 мільйонів доларів США надійшли в Україну в натуральній формі [4].

Основною перевагою роботи за кордоном є рівень зарплат. Для порівняння, зварник в Україні отримує від 4000 до 8000 грн., а в Польщі – від 16000 грн./міс.; інженер-електронік в Україні – від 6000 до 12000 грн., у той час як у Німеччині – від 60000 до 90000 грн./міс. [5].

Якщо ще 10 років назад сім'ї мігрантів інвестували за рахунок отриманих трансфертів, то станом на сьогодні вони переважно вкладають кошти в попит, тобто витрачають їх на поточне споживання. Ця асиметрія відбувається через нестачу вільних коштів для інвестування.

Ще одним сучасним негативним ефектом трудової міграції для країни-донора є зростання тенденції до працевлаштування висококваліфікованих кадрів не за отриманою професією (за даними Держстатслужби України, більше 30% трудових мігрантів мають вищу освіту і приблизно 7% - науковий ступінь) [2]. Більшість мігрантів, виїжджаючи за кордон, у перспективі розглядають імміграцію разом з родиною, що згодом може призвести до скорочення трудових ресурсів країни-донора.

Висновки. У зв'язку з появою нових чинників, що впливають на міжкраїнні переміщення робочої сили, виникають сучасні ефекти трудової міграції для країни-донора, так, якщо у попередні роки основним позитивним ефектом було зменшення напруги на місцевому ринку праці та рівня безробіття, то на сучасному етапі пріоритетного значення набувають грошові трансферти.

Серед негативних ефектів на перший план виходять соціальні та демографічні аспекти – деформація сім'ї та можливе скорочення трудових ресурсів у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Экономика труда и социально-трудовые отношения: Учебное пособие / М. Н. Ким – Харьков: Точка, 2015. – 308 с.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Трудова міграція в Україні: тенденції та наслідки / Є. В. Дронь, В. Г. Заньковська // Економічні науки. - №6. – 2010.
4. ERA – Європейська дослідницька асоціація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eura.org.ua>
5. Трудова міграція: загрози та можливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hrsovet.rabota.ua/trudova-migratsiya>